

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
pol leta „ 60 „
četrt leta „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v stolnem
farovžu.

Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo.

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Volilcem in volilnim možem

sodnijskega okraja

Maribor- Slov. Bistrica in Št. Lenartskega!

Znana Frice Brandstetter in Konrad Seidl bila sta l. 1871 proti g. Šumanu in dr. Radaju kot poslanca izvoljena za deželni zbor štajerski v Gradcu in sicer na 6 let. Bodo tedaj zopet splošne volitve za deželni zbor drugo leto, t. j. l. 1877. Toda Frice Brandstetter se drugih volitev kot poslanec ne bode učakal. Krvava c. k. okrožna sodnija v Celju ga je prejela in v zapor vteknila zaradi hudodelstva ponarejenja menjic (vekselnov) za 123.000 fl. in on čaka sedaj na sodbo. Vsled tega je primoran bil svoje poslanstvo za deželni zbor štajerski odložiti in bodo namestilne volitve v soboto 26 februarja 1876. Na isti den bodo pozvani stari volilni možje od l. 1871.

Dragi slovenski rojaki! vidimo sramoto, katero nam je volitev tujega prišleca, Nemca Brandstetterja naklonila, nemilo čutimo strahovita, vedno večja dačna bremena, katera nam nesrečno liberalstvo povsod nalaga; pri srenjah, pri okrajnih zastopih, pri deželnih in državnih stroških, prepričani smo, da se nam niti edina izmed Brandstetter-Seidlnovih obljub ni spolnila, strah nas navdaja, kedar pomislimo, kamo nas čedalje rastoče neverstjo, razuzdanost in brezštevila hudodelstva tirajo, bitka žalost se nas poprijema, če pogledamo okoli sebe in vidimo, kako hudo da trpi naša slovenska narodnost.

Dobro, tedaj pa se vzdramimo, otesimo enkrat nevredni jarm vsilenega nam liberalnega in brezvernega nemčurstva — ne volimo nobenega poslanca več iz Brandstetter-Seidlnove svojte — volimo domačega narodnega vernega človeka, če le mogoče Slovence — bodi kmet, advokat — ali kapucinar, da je le naš in da zmaga!

Uredništvo „Slov. Gospodarja“ in tukajšno katol. polit. društvo bo rado sodelovalo, in pomagalo, da se vsi porazumimo. V ta namen pa prosimo, naj nam hitro narodni možje teh 3 okrajev

naznaniijo svoja mnenja, svoje želje, svoje nasvete. Morebiti se nahaja pravi mož sredi kmetskih volilcev pri sv. Lenartu, Slov. Bistrici ali v Mariborskem okraju. To je potrebno, ako hočemo srečno porazumiti se. Treba je na vse ozir jemati in moža odbrati, kateri bo najbolj všeč in nam s svojo osebo najbolj pomagal do srečnega izida volitve. Mariborski Slovenci ne mislimo nikomur kandidata vsiliti, pač pa prosimo, da se brž porazumimo vsi in cepanje glasov zabranimo!

Ako smo Slovenci složni, ako se nam posreči brž pravega moža najti in za kandidata postaviti, zlasti pa ako volilni možje ostanejo možje in se ne zvržejo v babe — potem je zmaga naša, ki je sedaj gotovo veliko bolj lahka, ker sta nam pot do nje Brandstetter-Seidl po svoji sramotni pravdi sama nadelala in ugladila.

V Mariboru 18 jan. 1876.

Dr. Lavoslav Gregorec,
urednik.

Cerkvene zadeve.

Mariborska kulturna borba in c. k. namestnik.

K. Že v štev. 1. „Slov. Gosp.“ se je poročalo, kako je liberalni mariborski mestni zastop svetoletne pridige jezuita o. Forstnerja prepovedal in zabranil, in da so se zoper to prepoved naš Mil. knez in škof pri c. k. namestniku v Gradcu pritožili, najprvle ustmeno in potem tudi pismeno.

Naj poprej zavračajo od magistrata navedeni uzrok, da razsaja po mestu kužna bolezen škarlata rekoč, da sta od 1. novbr. do 23. decb. le dva celó mala otročiča za to boleznijo umrla, da se tedaj od kužne bolezni tukaj govoriti ne more. Ako tak uzrok velja, potem bi se zamogla tudi vsaka druga pridiga, dá, celó navadna nedeljska božja služba prepovedati. — Pa bolj kakor to, nadaljujejo mil. knez, me k pritožbi sili žuganje magistrata, da bode o. jezuita, če vendar-le pride, koj po njegovem prihodu po policiji iz mesta iztirati dal. Meni ni znana nobena postava, rečejo

mil. knez in škof, ki bi dala mestnemu svetu pravico do takega postopanja, ki se sicer rabi le proti osebam, ki so na slabem glasu in za katerimi se z lovnimi listi (steckbrieflich) streže. O. jezuit je, kakor se je meštn. svetu naznanilo, Avstrijsk državlján, dosihmal neoporečen, pošten in spoštovan mož, stoječ v častiti službi profesorja. Slučajno sicer nosi obleko jezuita; ali družba Jezusova v Avstriji ni prepovedana, in še manj so jeni posamesni udje preklicani (für vogelfrei erklärt); temveč kakor so dolžni, drugim enako, se državnim postavam podvreči, stojé pa tudi pod obrambo ravno teh državnih postav. Mestni svét tedaj ne more imeti pravice, s poštenim možem také ravnati, kakor se navadno ravna le s cestnimi potepuhi. — Pritožbo sklenejo s prošnjo, naj blagovoli c. kr. namestnija Mariborski mestni svét podučiti in v postavne meje zavrniti.

„Marburger Zeitung“ in vsi liberalni in judovski listi so na pritožbo brž med svet poslali lažnjiv telegram, da je c. k. namestnik vloge škofovo odbil. Toda c. k. namestnik vloge ni odbil, ampak odobril in mestnemu svetu povedal, kar si je zaslužil. Naši ljudje pa si naj zapomnijo liberalno lažnjivost, ki ne laže samo v besedi in pismu, ampak tudi po telegrafu!*)

C. kr. namestnija je z odlokom dne 4. t. m. mestni svét zares také krepko v postavne meje zavrnila in ga také določno in umljivo podučila, da se nadjamo, ker si je s svojo kulturno borbo ročno prvokrat prste také do živega opekeli, da ga zanaprej več mikalo ne bode, Graških in drugih kulturoborcev posnemati.

C. kr. namestnija tedaj prepoved zaželenih pridig naravnost prekliče, ter določno izreče, da bi se bile brez vsega oporekanja obhajati smele. Potem spodbije mestnemu svetu jegove razloge, rekoč blizo tako-le:

Ni verjetno, da bi bila kužna bolezen o Božiču po mestu razsajala; kajti take bolezni mestni svet ni nikoli dopričal, namestniji nikoli naznanil in mesca novembra celó njenega poročila ni poslal, da bi šklerlatna bolezen naraščala, in vendar bi bil moral po postavi vse to storiti, ako bi bila v mestu zares kužna bolezen. Vrh tega je dopričano, da sta od 1. novbr. do 23. decbr. le dva otročiča za rudečico umrla. Tedaj je bilo zoper postavu, iz tega uzroka pridige prepovedati.

Ne more se tudi mestnemu svetu pritrditi, ako pridige nadalje prepove zató, ker bi utegnili med mestno druhaljo kaka rabuka, ali nekaj punt nastati. Samo po sebi namreč ni bilo zoper postavu, ne da so se pridige oznanile, ne da se je duhovnik Jezusove družbe v ta namen poklical. Z ozirom na javni red bi se dala tedaj prepoved le takrat opravičiti, ako bi bil strah pred kakim prevratom v dejanskih razmerah vtrjen, to je, ako bi se bilo že kaj takega zgodilo, po čemur bi se

moralo posneti, da pride verjetno do rabuke. Ako se pa kaj takega, kar je po postavi dopuščeno, prepove le zató, ker je mogoče, da bi se utegnili kak nered in nepokoj primeriti, je to popolno zoper postavu. Kajti prav v takih razmerah je dolžnost policijskega urada, s previdno pa močno roko vse zabraniti, kar bi utegnili motiti po postavi dopuščeno opravilo, ali žaliti pravico poštenega domačina, kateri po postavi ima pravico v mestu svobodno prebivati.

In če slednjič mestni svet žuga, da bode o. jezuita, ako vendar-le pride, takoj s policijsko silo iztirati dal, se mu mora povedati, da se sme kdo iz srenje iztirati le v slučajih, ki so v postavah določeni. Ali v omenjeni zadevi ni bilo nje-nega postavnega uzroka za tako strogo postopanje; temveč mestni svet je s tem žuganjem naravnost prestopil temeljne državne postave, pa tudi §. 17 lastne srenjske postave Mariborskega mesta. Zato je pa tudi namestnija prisiljena izreči, da jako obžaluje, da mestni svét Mariborski nedvomljive državne postave také očitno prezira.

To so zares moške in tehtne besede, ki jih je slavna c. kr. namestnija spregovorila! Zato hvala in zahvala jej! Zaupamo, da si jih bodo zapomnile še tudi druge gosposke, ter spoznale, da jim ni na voljo dano, cerkev motiti v njenih svetih opravilih iz katerihkoli izmišljenih ali vsaj neprimernih uzrokov; ampak da se sme katerokoli cerkveno opravilo le takrat od svetne gosposke ustaviti, kedar mu nasproti stojé razlogi, v postavi določeni.

Občni zbor za stavljenje Slomškovskega spomenika 11. jan. 1876. Denarničar g. dr. Srnc je zbranim častilcem Slomškovim sledeče poročal. L. 1865. dne 24. sept. bila je na čast rajnemu Slomšeku in v podporo jegovega spomenika velika beseda v čitalnici mariborski. Nabralo se je 178 fl. 24 kr. To je bil začetek glavnici za Slomškov spomenik. Potem so zaporedoma dohajali denarji iz vseh krajev, zlasti iz slovenskih škofijstev, dekanij in fará. Več mariborskih gospodov je plačevalo mesečne doneske po 2 fl.

Izmed odličniših dariteljev imenujemo sledeče. Mariborski bogoslovci s profesorji vred so darovali 160 fl., urednik Danice je poslal enkrat 87 fl. in enkrat 50 fl., fara sv. Martina na Paki 50 fl., ljubljanski konzistorij zbirko 10 dekanij 205 fl. 80 kr. tržaško škofijstvo 72 fl. in goriško 22 fl., potem celjska dekanija 80 fl., konjiška 44 fl., ptujska 85 fl., Veliko-nedeljska 36 fl. Druge dekanije in fare so darovale manjših doneskov. Čitalnica v Kranju je poslala 40 fl. Rajni stolni dekan Pikel je daroval 50 fl. in tudi že rajni stolni župnik Kostanjevec 30 fl.

Te in druge darove je blagi g. dr. Prelog kot prvi denarničar zvesto zapisal v posebni knjigi in potem v Mariborski hranilnici založil. Darovano srebro je prodal za 60 fl. 60 kr., 3 cesarske zlate in 5 frankov pa ohranil. Denarji so ostali v hranil-

*) Dostavek uredništva.

nici, razun 1600 fl., ki so se posodili g. prof. Sinkotu, in 500 fl., koje je imel dr. Vošnjak. Poznej so se ti zneski zopet vplačali z obresti vred. L. 1872 je dr. Prelog na smrt zbolel in zato so se k njemu podali: dr. Srnec, prof. Šuman in prof. Šinko in od njega prejeli denarje s knjigami in zapisniki vred. G. dr. Srnec je potem kot novi denarničar 9. sept. 1872 vse denarje skupaj spravil ter vso svoto 4702 fl. 28 kr. djal v mariborsko banko, kder je glavnica narastla do 14. nov. 1874. na 5344 fl. Potem so se denarji zopet vložili v mariborsko hranilnico in sedaj znaša vsa svota 5682 fl. 3 kr. Razun teh denarjev hrani denarničar 3 cesarske zlate in zlat 5 frankov.

Občni zbor je poročilo vzel na znanje in g. dr. Radaja in g. prof. Valenčaka odbral za pregledovalca računov, g. dr. Srneču pa je za vrlo in skrbljivo denarničarsko poslovanje izrekel svojo zahvalo. (Konec prih.)

Slovenec, zlasti udom bratovščine, „Večna ura za srečno smrt“ v Selnici nad Mariborom se naznanja, da vpisovanje v omenjeno bratovščino, ki se je do sedaj v šoli oskrbovalo, zanaprej prevzamejo dušni pastirji v farovžu. Vsakteri toraj ki h tej bratovščini pristopiti želi, naj se v prihodnje oglasi v farovžu. Farno duhovenstvo v Selnici preponižno prosi vse čč. gg. duhovnike svojim vernim, zlasti udom omenjene bratovščine, to spremembo naznaniti.

Gospodarske stvari.

Nekaj v polajšanje pri rabi nove mere in vage.

II.

Malo ali nič bolje ko krčmarji so nastavili štacunarji novi meri novo ceno. Prvič velja že povsod za resnično matematično pravilo, da n. pr. polovica od 7, 9, 11, 13 kr. itd. ni $3\frac{1}{2}$, $4\frac{1}{2}$, $5\frac{1}{2}$, $6\frac{1}{2}$ kr., ampak 4, 5, 6, 7 kr.; čim manjše je število, za toliko več v primeri je kupovalec poškodovan. Drugič so tudi štacunarji novi meri pristujočo ceno, če je število neravno ali ima dele krajcarja zraven sebe, povsod ogledali in poravnali tako, da se da v štiri, vsaj pa v dva dela razdeliti; kar je veljalo na pr. funt 9 kr., ima veljati kilo (kilogram) $16\frac{1}{10}$ kr.; teh $\frac{1}{10}$ kr. bi pa štacunar bil na zgubi, ako bi blago dal za 16 kr. kilo, tedaj se mu bolje zdi, da kupec zgubi $\frac{9}{10}$ kr. in plača za kilo 17. Toda „17“ je čudna številka; ne da se razdeliti ne v polovico, ne na štiri dele; zato jo potisne na 19 ali celo na 20; kdor kupi potem cel kilo, ga dobi morda za 18 celo še tudi za 17 kr. (v prvem slučaju plača $1\frac{9}{10}$, v drugem le $\frac{9}{10}$ kr. preveč), ali za četrt kilo bo moral dati 5 kr., kar znese 20 kr. kilo.

Najhuje pa je pri tem še to, da tak, ki na drobno, t. j. v delih litra (pol, četrt litra) ali kilograma (pol, četrt kilo) kupuje, ne dobi skoro

nikdar celega litra ali kilograma. Kupi 4 četrtlitre vina, ki je bilo po 40 kr. bokal in bi moralo biti po $28\frac{3}{10}$ kr.; za vsak četrtliter boš dal 8 kr., tedaj za liter 32 kr., t. j. $3\frac{7}{10}$ kr. preveč. Potem stoči te 4 četrtlitre v posodo, ki drži liter, in videl boš, da nimaš polnega litra — če ti krčmar ni natočil čez črto, kar se pa kaj redkokrat zgodi. Ravno tako težko boš iz 4 četrtkilogramov, za ktere si po zgoraj navedenem primerljjeji mesto $16\frac{1}{10}$ kr. dal 20 kr., dobil popolen kilo.

Vrh vsega tega je druga še bolj nevarna past za nevedne kupčevalce in prodajalce nasproti brezvestnim ljudem, in to pri vagi. Kilogram ali kilo je toliko, kolikor dva colna funta po 28 lotov. Dozdaj se je pa (izvzemši pošto in železnico) pri nas kupovalo in prodajalo le po dunajskem funtu, ki ima 32 lotov, tedaj 4 lote več od colnega. Kilo ima pač dva colna funta ali 56 lotov, ne pa dva navadna funta po 32 lotov; do 2 funtov manjka celih 8 lotov ali četrt funta. Zato ima kilogram veljati le toliko, kolikor veljata dva colna funta ali 56 lotov, nikakor pa ne toliko, kar sta veljala dva navadna funta. Če si za stari funt kakega blaga dal, n. pr. 14 kr., ne daj na podlagi iste cene za to blago več ko 25 kr. za cel kilogram ali 100 dekagramov. Ravno tako se varuj, kedar kaj prodajaš. Zapomni si, da je kilogram čert funta manj, ko dva cela stara funta in po tem se ravnaj pri ceni.

Ceno nekterih reči, n. pr. mesa, v nekterih krajih določuje mestna ali krajna gosposka. Vendar je ne gledé na to, da se mesarji malokje drže te cene, občinstvo izročeno milosti in dobrotljivosti mesarjev, pri vsem tem pa dá za isto kvaliteto mesá pri kilogramu gotovo par krajcarjev več, ker se mesarji pri teletini, svinjetini, kostrunovem ali kozlovskem mesu, pri slanini, sploh pri mesnem blagu, za katero nobena gosposka ne določuje cene, ampak mesarji sami, ti drže napačnega pravila, da je kilo toliko ko 2 funta (navadna, ne colna) in za pol kilograma, n. pr. slanine (špeha), teletine itd. zahtevajo toliko, kolikor so zahtevali prej za funt. Če kupec to plača, dobi tri lote mesa pri funtu premalo. Na ta način se je sploh bati, da bo mesó izdatno podraženo, dasiravno cena živine pada.

Najslabše bodo skonca shajali tisti kupovalci, ki bodo po dosedanji navadi jemali zlasti reči za kuhinjo ne po vagi, ampak po „groših“ toliko „krajcarjih“ ali „deseticah.“ Ti se morajo popolnoma na vest in poštenost prodajalca zanašati. „Za groš tega in tega“, veli ženica, ki pride v štacuno. Za groš je dobila prej, n. pr. 6 lotov; 6 lotov pa je $3\frac{4}{10}$ dekagramov (3 dekagrame in 4 grame); gram je tako majhen, da se razen v lekarni drugje rabil ne bo. Zato bo štacunar na stran pustil 4 grame in dal ženici le tri dekagrame, ker bo rajši sam se varoval zgube, kakor ženico škodo. Če bo ženica prišla 100krat s svojim grošem, bo imel štacunar od nje 400 gramov ali 40

dekagramov, t. j. pri 5 gld. 13 grošev več dobička, ko po stari vagi.

Po mestih so pivopivci mnogo na slabšem od prej. „Vrček“ je do malega pol litra se prodaja večidel po 10 in 11 kr. Zdaj so prišli na vrsto tudi četrtlitri, ki pa povsod veljajo 6 kr. Zguba za pivo na drobno je tu očitna. Kdor namreč pije pivo po pollitru, plača za 4 vrčke ali 2 litra 40 ali 44 kr.; kdor pa pije po četrtlitrih za ravno toliko plača 48 kr. Prvi pa je vsaj res dobil za 40 ali 44 kr. vsaj blizu 2 litra, če bi pa zadnjih vseh 8 četrtlitrov zli v 2 litra, manj kalo mu bo vsaj dobro četrtlitra. Tako je za 10 do 12 kr. že pri 2 litrih na škodi. Zato bode, kakor slišimo, vsaj v Ljubljani pri pivu odpravljena mera po četrtlitrih in stari maseci ($\frac{3}{10}$ litra) se bodo obdržali, ker bi pivci po četrtlitrih pene predrago plačevali. To je pametno in pravično, kajti, kolikor manjša mera pri pivu, toliko več dobi gost pen, toliko dražje plačuje pivo. Slovenec.

Okuševanje ljutomerskih vin.

Tukajšno vinorejsko društvo je imelo 27. dec. m. l. zbor, pri katerem so se med raznimi predmeti okuševala nova vina iz naših imenitnih goric, in sicer so prinesli svoja vina na okuševanje sledeči gospodje:

1. Ant. Bežan, kmet iz Šalinec; šipon iz Radomersčaka, vino izvrstne jakosti, prav močno s prijetno aromo (dišavo); najboljše izmed vseh navzočih vin.

2. Jož. Steyer iz Ljutomera, a) laški rizlec iz Kamenščaka, prav dobre jakosti, malo kiseline, pa nobenega boketa; b) šipon iz Kamenščaka, slabše jakosti, veliko kiseline.

3. Baron Seggendorf, iz Rinčetove grabe; šipon iz Rinčetove grabe, ložje jakosti, malo kiseline, ima prav dober okus, pa malo arome.

4. Jan Kryl, iz Ljutomera, raznovrstno trsje s prevladajočim šiponom iz Železnih duri, izvrstne jakosti, malo kiseline, veliko sladkora, prijeten okus.

5. Jož. Strasser, oskrbnik graščine Brančke, šipon od Svetinj, dobre jakosti, veliko kiseline, slabše vino.

6. Avg. Šenkel, posestnik graščine v Lukaveh a) šipon iz Jeruzalema, dobre jakosti z aromo in kisolino; b) šipon iz Železnih duri, izvrstne jakosti z aromo, malo kiseline; c) rizlec (laški in mali rizlec zmes), prav dobre jakosti z aromo.

7. J. Šedivy, direktor in oskrbnik graščine Negovske, šipon iz Žeroviščaka, dobre jakosti, veliko kiseline. Stara vina od l. 1874:

1. J. Šedivy, šipon iz Žeroviščaka, prav dobre jakosti, malo kiseline.

2. Jož. Steyer; a) laški rizlec iz Kamenščaka, prav dobre jakosti z boketom; b) ši-

pon iz Kamenščaka, prav dobre jakosti, malo kiseline z aromo. 3. Avg. Šenkel; a) laški rizlec iz Železnih duri, prav dobre jakosti, mnogo boketa; b) šipon iz Železnih duri, prav dobre jakosti, malo kiseline; c) mali rizlec, iz Železnih duri, izvrstne jakosti, veliko boketa.

Ni dvoljivo, da ne bi totti kratki pregled ljutomerskega vina zanimal marsikterega vinorejca. Dobro bi bilo, če bi se več vinorejcev, posebno kmetov, udeležilo takšnih javnih poskusov vina, ker na ta način dosegejo kmetje več zaupanja v svoje pridelke pri kupeih in vinotrčeh, ki še zmiraj jim oponašajo, da svoja vina krščavajo. Vinorejskemu društvu v Ljutomeru pa nasvetujemo, da bi posredovalo pri trgovini z našim vinom med vinorejci in vinotrčehi, ker tako doseže svoj namen in bode našemu okraju na hasek. J. Kryl.

M. Zimsko solnce je hud sovražnik bučlicam posebno v mesecih januarja, februarja in marca. Kedar pri novem snegu gorkomer 2—3 zarez nad lednikom kaže in ko o poldne solnce gorko posije na panje in zrela, pridejo včasih iz vabljen po prijaznem solnčnem žarku bučele tropoma iz panjev. Snežna bliščava jih nekako oslepi in vse črno jih pocepa v sneg, kjer otrpnejo in mraza konec vzamejo. Jeden sam tak solnčni dan zamore cel bučelnjak oslabiti tako, da proti koncu zime celi roji poginejo. Jedin pomoček je ta, da se panji dobro proti solnčnim žarkom zavarujejo in pokrijejo. Tudi je dobro sneg okoli ulnjaka s prstjo ali pepelom na debelo potrositi. Tako se snežna bliščava odpravi in tudi če ktera živalica na prst ali pepel pade, se bolj lahko vzdigne in reši.

Usmilimo se ptic! Že dolgo sneg leži in pokriva planine in doline in vsa divjina mora dosti zime in lakote prenesti, posebno pa ptice. Letajo, velike in male, pod postrešje in si iščejo živeža, če ktera kak mrčes ali zrnice naleti, da ga pozoblje. Videl sem, da je priletelo več pevk okoli hrama, da so obirale pajčevino in si tolažile glad. Od tistega časa sem potrosil nekoliko prosa in plev okoli hrama, pa na kratkem se jih je veliko privabilo in so pobirale zrnice. Toraj pridni posestnik, usmili se in stori enako; ostale bodo zmirom blizu tvojega posestva in gnejzdile po bližnjih vrtih in ti pobirale požrešni mrčes, ki ti mnogo, mnogo škode naredi. Saj 4 ali 5 litrov ti ne bo veliko škode napravilo, če jim potrošiš. J. Karba.

Gnojna sol se je vsled ukaza finančnega ministra od 1. januarja t. l. zopet začela prodajati po 1 fl. 34 kr. za 100 kilogram.

Umetno ribarstvo na Štajerskem ima 7 gošpodov: baron Washington v Polšu, kmetijska šola v Grottenhofu pri Gradcu, Brünner, krčmar

v Mürzuschlag-u, dr. Heilsberg v Stübing-u, Avgust Tunner v Köflahu, oskrbnik Jurkloštra pri Laških toplicah in baron Hackelberg v Pragwald-u. Na Koroškem so 4 taki posestniki: grof Khevenhüller v Ostrovici, Jan. Hai v Mösl-u, A. Jobornegg v G. Belah in Paul Konč v Eberstein-u.

Sejmovi 25. jan. v Artičah, v Gomilci, v Koprivnici in v Slov. Gradcu. 29. jan. v Mariboru in 31. jan. v Vojniku.

Dopisi.

Iz Kozjega. (Novi zvon). To je bil enkrat dan, kojega nam je Gospod pripravil. Božično dete nam je prineslo novi, veliki zvon in na sv. 3 kraljev dan smo ga srečno v turn privlekli. Ko nam je v torek po Božiču g. Šmid na svoje stroške zvon iz Poličan pripeljal in smo ga v veliki procesiji, nad 2000 oseb, pri Ključki kapeli slovesno sprejeli, se nam je zavolj svoje krasne oblike vsem prikupil. Vlit je namreč jako okusno, je primerne visokosti in širokosti, prave barve, in lepih snažnih podob.

Ko smo ga pa denes zaslišali, so se nam mnogim solze veselja vtrnile — doni tako milo in čisto in veličastno, da dela svojemu mojstru g. Hilzerju vso čast.

Zvon tehta sè železnim jarmom vred 25 centov ter stane 2000 gld.; po prostovoljnih doneskih se je denar tudi po večjem že spravil, in kar še manjka, upamo, vsaj v enem letu zbrati in doplačati.

Zvonenje kozjansko je bilo prej jako žalostno in že veliko let so želeli in skrbeli duhovni gospodje, pripraviti dekanjski cerkvi primeren zvon; a želje so ostale želje; novi se niso hotli od nobene strani pokazati. Tu nam pride krščanska hiša iz Piljštanske fare na pomoč; obljubila je za zvon 400 gld. in če nam gre slabo je še pripravljena peti stotak darovati. Ime teh dobrotnikov je Maškon Franc in Katarina, po domače Zmajšek. Domači fari sta darovala že dosti nad 2000 gld.

Tako smo dobili temelj za zvon; drugo je šlo hitreje; g. Halm je dal 1 cent težki kanon iz turških časov, Šmidova hiša 50 gld., g. Srednik 50 fl., 2 udovi po 50 fl., g. Kočevar iz Krškega 50 fl. itd. eden več, eden manje. Vsem dobrotnikom naj tukaj očitno svojo zahvalo izrečemo.

S tem je storjen prvi korak za olepšanje naše cerkve. Daj Bog, da bi zvon, kakor zvezda tri kralje, vabil in peljal mnogo ljudi k cerkvi in Jezusu; da bi položili na altar naše cerkve eden in drug vinar! Tako bi nam bilo mogoče našo cerkvo umetno prenoviti in ozaljšati ter jo postaviti celi dekaniji kot izgled lepih božjih hiš!

Iz Trbovlj. Nedeljo večer spremili smo „na njegovi posledni hoji v jamo“ g. Rudolfa Eichel-

terja, inšpektorja trbovlskih premogovih rudnikov. Bil je ranjki starosta rudarjev vsega celjskega rudarskega okraja; 35 let deloval je na trbovlskih jamah. Jegovemu razumu in obširni skušenosti gre večjidel zasluga, da se den denes v trbovlskih jamah nalomi okoli 6 milijonov centov premoga na leto, ko se je ga svoje dni le nekaj vozičev. Ali po besedi nagrobnice, „vzdignil je to podvzetje iz plenice, ter ga odgojil do zdajne krepke velikosti“.

Knapovski spreved bil je kaj velikansk in veličasten. Okoli 1000 knapov sè svojimi vodji v svoji rudarski prazniški obleki, vrla godba, jamske lampice brez števila; mnogo zastopnikov od vseh sosednih rudnikov, okoli 2000 drugega ljudstva, poleg pa še veliko gospodov iz Trsta, Ljubljane, Celja in drugod spremilo ga je do groba. Med njimi bil je videti tudi gosp. okrajni glavar Celjski.

Ranjki je ubožanim knapovskim familijam rad pomagal. Naj počiva v miru!

Iz Slovenskih goric. V Jarenini je posojilna zadruga „Vorschussverein“, sama na sebi dobra naprava, ako je le v pravih rokah. Načelnik zavoda je „Gosp.“ dobro znani padar — „Kassennig“, kateri je mislil morebiti s tem zavodom sebi in nemški kulturi bolj nego slovenskemu kmetu v gmotnem obziru na krepke noge pomoči in svoj šepavi upljiv pomnožiti in učvrstiti. Pa ljudje nemškutarji so najbrž svojo ugodno dobo že preživeli, ker jim slednji čas povsod smola in drugi hudi duhovi sledijo enako, oslu senca. Nekteri udi omenjenega zavoda so slednji čas se streznili in sila nevoljni postali zavolj nepostavnosti načelnikov pri nekterih zavodnih opravkih. Svojim bolj-šim pri posojilu skozi prste gleda in ako v omejenem roku denarjev ne vernejo nič ne dè, tudi menjice ni treba podaljšati: on že ve zakaj; kar pa vendar pri drugih soudih, katere ima on le menda zavolj števila v društvu, z ostro tožbo kaznuje, ako le svoje dolžnosti en dan zamudè. Tudi baje jegovi boljši ne potrebujejo žiranta, ako ravno ga zavodna pravila za slehernega terjajo. Dobro bi bilo, ako bi gosposka ta zavod malo uredila, ker načelnik tega ali ne more ali neče storiti! Bolj zanimivo še je zadi! Ali bo na ta dopis omenjeni gospod v „Marb. Zeitung-i“ svojo nedolžnost pa naznanil s „to je laž. obrekovanje“ kakor mu je že v navadi, tega še ne vemo; mogoče pa je tudi, da se bo na tihem poboljšal. Tudi prav!

Iz Lokovic pri Šoštanju. Od vseh krajev mile naše domovine se slišijo ugodni glasovi, kako da so tu ali tam vrli Slovenci in vneti narodnjaki; žalibog da je v naši, posebno pa v Paški fari, to ravno nasprotno; le redki izjemki so; malo število je prav vnetih Slovencev, koji se zavedajo svojih pravic; lahko bi jih na prste soštel.

Kedar pridejo volitve za poslance, se Šoštanjski farani vendar bolj možato držijo, in večji-

del vselej Slovence volijo, kar si smejo v čast šteti, med tem ko Pačani ravno narobe delajo; nekaj priliznjenih besedi, in par sladko nemškutarskih obljub, jih mahoma, ko bi trenil, spravi vse v nemčurški tabor.

Kako pa nemčurji svoje obljube spolnujejo, tega je že menda vendar vsak prepričan, kdor noče nalašče slep biti; dokler je volitva, se sladko dobričajo, in obljube delajo, a potem ko so voljeni, pa Slovencem fige kažejo, in se jim smeji, kateri so se jim dali tako prekaniti. — Zatoraj Pačani! zdramite se, kedar pride dan volitve, in pokažite svetu, da ste zvesti sinovi mile majke Slovenije.

Omeniti moram še tudi hvalevredno delovanje našega mladega živinozdravnika gospoda Ivana Dvornika.

Ta gospod v Lokovici pri Šoštanju doma, se je učil v Ljubljani na podkovijsko-živinozdravniški šoli; v vseh strokah, ktere to šolo zadevajo, se je tako dobro izuril, da je zaslužil že v Ljubljani kot najprvi odlikovan biti. Ob vseh Svetih je prišel iz živinozdravnišnice domu, in naglo je imel prilike dovolj, svojo bistroumnost pokazati; kajti ozdravil je že v tem kratkem času 6 volov, 4 konje, 3 krave, 2 svinji in pisatelju teh vrstic 1 junca in 1 prešiča.

Zatoraj kdor izurjenega živinozdravnika potrebuje, naj se le s zaupanjem do tega obrne, ker jegovo hvalevredno delovanje ga dovolj priporočuje! F. S.

Iz Vitanjske okolice. Triletno upiranje 5 kmetskih okoličnih občin proti sklepu krajnega šolskega sveta Vitanjskega, kateri bil je do zdaj le iz težkih glav sestavljen bo menda enkrat srečno končano, ter ne bode potreba, da bi kmečke občine stavile velikansko šolsko poslopje, v katerem bi bili tudi napravili žandarsko kasarno, tržko uradnijo, in še „aresteimer“. Sitno pravdo so zakrivili nekateri lehkomisljeni kmečki župani in tržan P., kateri se je občinskim zastopom vsiloval, puhle rekurze za drago plačilo napravljati in nevednim revnim kmetom daval na podkriževanje. Občina Skomerska bi vedela o tej stvari kaj povedati! Pravo pot do zmage je napotil g. okr. glavar Celjski v Vitanju 9. febr. 1875., kateri je kmetske občinske zastope posebno zaslišal in zazvedel, da okolica po vsej sili in potrebi hoče v šolskih zadevah od trga ločena biti in sama za sebe katoliško šolo pri farni cerkvi vzdrževati in od 2 Vitanjskih učiteljev enega za kmetsko šolo rabiti. Potem ko je menda vseh 5 okoličnih občin enake vloge napravilo, je po 10mesečni tihoti došlo na vse občine po okraj. šolskem svetu v Konjicah, naznanilo, da se Vitanjska tržka občina hoče s šolo od okolice ločiti!!! Hvala Bogu, da se naposled naši strahovalci sami radi od nas ločijo!

Dragi Slovenci! po vseh šolskih okolicah smo imeli in še imamo preprirov, nevolje in stroškov črez mero — naša dolžnost pa je skrbeti,

da se naša mladež podučuje v potrebnih predmetih na potu krščanstva toliko šolskih let, kolikor je treba za naš kmetski stan; velikanske šolske stavbe, prisiljeno 8letno šolsko obiskovanje in ločitev od cerkve, to mora propasti, ker ne velja za naš katoliške vernike slovenske!

Še eno smešno! „Herman bistra glava“ tako so sodili poslednji čas liberalni prvaki Konjiškega okrajnega zastopništva v gostilnici pri „Hiršu“, z omilovanjem: „ko bi le klerikalec ne bil!!! Mi Slovenci pa hvalimo Boga, da so besede naših katoliških, na vse strani poštenih zagovornikov vendar tudi enkrat liberalce v hvalo in priznanje — primorale! V.

Iz Monšberga. Od krajnega šolskega sveta v Makolah ali prav za prav od sr. predstojništva v Dežnem sem prejel nalog plačati 20 fl. 22 kr. Mislil si sem najprvle naj vr. . . vzeme tako plačevanje k stavbi nove šole. Znam in priznam, da je šole treba, vendar mislim tudi če si človek že novo obleko kupi, si da zmeriti tako, kakoršna mu je prav, ne pa na pol preveliko, kakor je Makoljska šola. Pa naj bo, le poslani račun mi neče v glavo! Moj plačilni nalog mi nalaga 20 fl. 22 kr. šolske naklade. Davkarijske knjižice pa kažejo sledeče: zemljiški davek z naklado 1 fl. 94 kr., izredni prikladek 84 kr. hišni davek z naklado 93 kr., izredni prikladek 70 kr. tedaj skupaj 4 fl. 5 $\frac{1}{2}$ kr. in to štirikrat znaša pri nas v Monšpergu 16 fl. 22 kr., ne pa 20 fl. 22 kr.

Od sv. Barbare v Haložah. Zakaj se toliko pritožuje Haložan, da mu penez manjka? Vino ima v kleti, pa ga ne more v denar spraviti. Na pol zastonj ne bi ga rad dal; kajti ako računi težake, kolje, trud, ga lahko solze polijejo, če pomisli, da naše vino nima še nobene prave cene, ne kupea. Za davke ga terjajo, rubijo mu živino. Otročiči nimajo obuvala, ne obleke in morajo mesto v šolo pohajati, doma na peči ležati. Pa kje bi tudi kruha vzel, jim ga seboj dati, ker nima zakaj žita kupiti? Take in enake pritožbe se čujejo pri nas. Vrh vsega tega pa je letos še tako huda zima, da ni od nobene strani nobenega kupea.

Kje bi le revni vinogradnik dobil denarjev za svoje potrebe, kakor iz vinograda? Revni in pridni otročiči prosijo za šolske potrebe očeta, ali on žalosten pravi, da — nima. Če pa učenec nima, na kar bi pisal, iz česar bi bral, kaj mu šola hasni? Spomnila sta se v tej zadevi in stegnila blagodarne roke 2 gospoda iz Ptuj. G. Anton Lužar, posestnik in pekarski mojster, dal je po g. nadučitelju J. Ferku 5 fl. za nakup šolskih potreb za našo šolo. Drugi dobrotnik pa je g. Ignac Janežič, posestnik in usnjarski mojster, kateri je nekega lovca zaradi prestopa lovske postave z globo od 10 gld. kaznovati dal, in iste naše šoli v porabo poslal.

Kakor voditelj nedolžne mladine izrekam mesto iste prisrčno zahvalo našim milim dobrotnikom, Fr. Silvester.

Ölz Ormuža. (Sloge je treba). Zima hudo pritiska; mnoga leta že ni tu Drava premrznila, a zdaj zaupljivo korakajo po trdem ledu prek nje v srečnišo Translajtanijo; žalibože pa je led tudi mline jako poškodoval, nekatere popolnoma razsul. —

Tužnega srca prebiramo nakane Nemca v nemških pruskih listih, kteremu tako lepo naša bogata zemlja diši; pa še nam sponaša, da ne znamo zakladov vzdigovati, ki jih lepa avstrijska zemlja krije. Če ne znamo, je on kriv, ki nam brani pravi razvitek vseh naših moči. — Nasproti temu pa se nam berilo poštenih slovenskih časnikov dopada, ki resnično delajo za pravi narodni napredek; posebno pa je želeti, da bi se vrnila poprejšnja sloga med domačimi strankami, ker le složnost nam lahko daje pogum, da se zdatno branimo tujca, našega sovražnika. Zato se drznem predlagati, da posnemamo vrle naše sosedo Goričane, ter v našem narodnem in političnem djanju pokažemo tisto slogo, katero so naši sosede tudi pismeno vtrdili. Prosti narod, kakor tudi jegovi odličniki so povsod prijatelji sloge in le na uređovanju časnikov je ležeče, da se mir med domačine povrne in ohrani. Ako se bomo zopet pismeno in osebno spoznavali in spoštovali, potem si bomo kot stari prijatelji ob novem letu z desno v desno segli in pozabivši domače prepire zadnjih let, drug drugega pozdravljali z navdušenoj besedo: V novem letu ostanimo si stari!

Iz Koroškega. (Žalostno novico) imam dnes bralcem „Slov. Gosp.“ poročati. Edini list, ki je zagovarjal pri nas načela pravne stranke zoper prusačko ustavoverstvo in koroške Slovence branil zoper napade zagriznenih nemčurjev — izvrstno in krepko uređovani: „Kärntner-Blatt“ je izhajati nehal. Krivo temu ni uredništvo, koje je prav za prav znani naš rojak g. Einspieler vodil, krivi so naročniki, kateri so list sicer radi prebiral, a slabo plačevali. List je izhajal v 710 iztisih, ali naročnine se početkom leta ni več vplačalo, kakor 1001 fl. 80 kr. Razun tega je še od l. 1869 sem zaostale naročnine veliko sto goldinarjev. Tako ne more noben list izhajati, če od drugod ne dobivlja krepke podpore. Ker pa „Kärntner-Blatt“ take podpore ni dobival, zato je opravišništvo izdajanje lista ustavilo in pošilja naročnino nazaj. Po 7 letnem krepkem delovanju je lepi list prenehal. To je res žalostno znamenje, tem bolj, ker razun Šlezije ni lahko katera dežela tako poprusačena, kakor je ravno Koroška!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Pri nas se je začela volilna borba, ker je Frice Brandstetter položil poslanstvo za državni in tudi za deželni zbor. Nova volitev za prvo poslanstvo bo 31. jan. v

Mariboru, Ptuju itd. Zmagal bo najbržer liberallec in ustavak dr. Duhač; druga volitev za kmetsko prebivalstvo Maribor-Bistrica in Št. Lenarskega okraja bo pa 26. febr. Nemškutarji in liberalci so v „Marb. Zeitung“ znanega J. Wretzl-a proglasili za kandidata. Slovenci pa še ne vemo, koga bomo volili. — Državni poslanci ustavoverci so svoje ministre prašali, kaj da so zoper Magjare v Budapeštu opravili. Ministri pa so klaverno rekli, da jim tega povedati ne smejo; mi pa mislimo, da si povedati ne — upajo. Reč mora slaba biti, ker so ministri poslance toliko prosili, naj bi jih podpirali in nič, kakor le podpirali, vsaj 5 tednov, sicer propade vse ustavaštvo. Minister Lasser pa je djal, da je sedaj vse tako že zavozljano, da še pravna stranka s grofom Hohenwartom nebi zamogla Avstriji pomagati. No, to nam je lepa izpoved in potrjenje tega, kar smo mi že dolgo pravili, da bodo nemški ustavaki in liberalci Avstrijo neizrečeno poškodili! Na Tirolskem vrle nemške katoliške liste vlada konfiscira, enako dela tudi na Českem in Slovenskem, med tem, ko lahonski listi grdo pisati smejo zoper Avstrijo. — Gospodska zbornica na Dunaju je sprejela novo klostersko postavo, ki bo hudo škodovala katoliškim samostanom. — Na Gališkem znašajo stroški za šole 810.407 fl. za ječe in jetnike pa 988.157 fl., tedaj 177.740 fl. več! Lep dokaz napredka! Deak je v Budapeštu na smrt bolen.

Vnanje države. Laški kralj je ob novem letu vošilec vojaškim in mornarskim odgovoril enake besede, kakor l. 1859. Vsled tega ljudje trdijo, da bo letos krvava vojska; Lah in Prus se bodeta porazumila in planila črez — Avstrijo. No nemogoče to ni. Vsaj vemo, kako se Prusu sline cedijo po avstrijskih deželah, in kako Lah na Tirolskem, v Gorici, Trstu in Istriji komaj čakajo na zedinjenje z laškim kraljestvom. — Na Francoskem je predsednik general Mak-Mahon izdal poziv do francoskega naroda, v katerem ga opominja, naj izvoli konservativne poslance. Na Španskem so Karlisti zopet več novih bataljonov orožili. Veliki sneg ovira vsako vojno podvzetje!

Jugoslavjanska vojska zoper Turka.

Turkov je v Hercegovini v eni noči zmrznilo 300, vsa turška vojna je še kakih 15000 mož močna. Vstaši so zasedli stezo v Klek in Turkom pot do morja zaprli; ob enem so zapalili turško ves Plano in odgnali 1280 ovnov, 112 volov in 37 konjev. Slovenec Hubmajer je v Bosniji nabral 2000 prostovoljcev. Srbska skupščina toži poprejšnje ministre zarad zapravljevosti. Črnogorci se pripravljajo na boj s Turkom. Naši vojaki v Dalmaciji od zime veliko trpijo, ker morajo na meji stražiti in drzne Turke odganjati, da k nam ne zahajajo pribeglih Kristijanov preganjat in morit!

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Rim, Neapol in domu.

XXIV.

Veliko lepega in zanimivega iz bazilike sv. Petra sem do zdaj naštel, vse jene imetnosti popisati, to naj stori kdo drug, jaz ne morem; bilo bi pa tudi predolgo. Vendar tudi jaz še nisem pri kraju. Najvažnejšega še ti, dragi bralec! nisem povedal. Da tudi to v duhu vidiš, moraš z menoj v podzemeljsko stanovanje, kjer počivajo trupla mnogih svetnikov. Kdor želi to svetišče obiskati, ta se mora v žagredu oglasiti. Ob 11. uri je prišel zal. mladenič z debelo gorečo voščeno baklo, ter nas je vodil v domovino mrtvih. Pri stebru sv. Veronike odklene močne železne dveri; po ozkih stopnicah smo korakali drug za drugim in brz smo bili v globljini. Kdor bi iskal tukaj kako dragocenost ali celo zalo kapelo? In glej! najde jo in sicer pred grobom sv. Petra; zal altar se dotika grobne rake. Duhoven, ki hoče tukaj meševati, si za to v žagredu lahko dovoljenja sprosi; naj bolje, ako se že den poprej najavi, da se mu pove ura, kedar pride na vrsto. Dopol dne je navadno meša za mešo. Imel sem tudi jaz srečo 12. aprila tam opraviti daritev sv. meše, vendar sem moral biti pri 5 sv. mešah, preden je prišel red na mene, ker se prejšni den nisem naglasil. Kakor genjeno je na tem tihem svetišču človečeje srce, to se da pokusiti, pa ne popisati. Tukaj počiva galilejski ribič, sv. Peter, s četo svojih sv. učencev in naslednikov; obdaja ga lepa vrsta svetnikov, ki so bili nepremagljive vernosti in udanosti do njega v življenju, in so zdaj z njim združeni v pokoju. Razun unih nedolžnih, ki jih je dal grozovitni Neron pomoriti, in so bili od sobratov tukaj pokopani, počivlje tu 27 trupel sv. papežev; med njimi je bilo več mučencev; truplo sv. Gregorja čudodelnika in množica drugih svetnikov tukaj mirno čaka den vstojenja! Hodi se pod zemljo med mrtvimi, kakor po ulicah; sv. ostanki počivajo v debelih kamnatih rakah, ali pa ležijo v zid položeni. Kdor ostane tukaj neobčuten, bi rekel, ta živi mrtev. Tla, po katerih hodiš, so pomočena s krvjo mučenikov; od vseh strani si obdan od svetnikov božjih, nad teboj stoji najslavniša cerkev sveta z neštevilnimi svetinjami; kdo bi zamogel tukaj ostati trdega srca? Preden sv. kraj zapustimo, še ti moram povedati, da je to mesto, na katerem je stala prva cerkev sv. Petra; še ti moram pokazati kamen, na katerem je več sv. mučenikov svojo kri prelilo. Pravili so mu nekda petra scelerata — sramotni kamen — zdaj se imenuje po pravici petra santa, sveti kamen.

Smešničar 4. Ženin 27 let bil je poročan z nevesto 72 let. G. župnik sicer niso imeli navade

pri porokah posebič pridigovati, a tukaj so vendar besedovali o znanih besedah: „gospod, odpusti jim, vsaj ne vejo, kar delajo!“ M.

Razne stvari.

(Milodarov za hercegovinske in bosenske rodbine) g. A. Hajšek, župnik v Makolah 5 fl., g. Maks Robič 9 fl. 99 kr., g. Jak. Gomilšak kaplan v Radgoni 1 fl. 60 kr. Prenesek 69 fl. 95 kr. Skupaj 87 fl. 45 kr.

(Imena dariteljev pri sv. Miklavžu.) Miha Puclavec 1 fl., Jož. Krajnc 1 fl., Jak. Korošec 40 kr., Mat. Medic 30 kr., Mat. Sever 10 kr., Marija Sajnkovič 1 fl., Ana Marčec 40 kr., Treza Bedjančič 20 kr., Treza Kosi 20 kr., Alojz Rokavec 20 kr., Ivan Gran 20 kr., Fil. Bedjančič 20 kr., Fr. Modrinjak 20 kr., J. Zadravec 10 kr., Fr. Herg 10 kr., Treza Mašek 50 kr., Jožefa Bundrl 20 kr., Józefa Zobovič 10 kr. Maks Robič.

(Mariborska čitalnica) napravi za letošnji pustni in postni čas sledeče veselice: 22. jan. ples s šaljivo loterijo. 29. jan. veliki ples. 12. febr. ples. 26. febr. ples. 19. marca besedo. 2. aprila besedo s tombolo.

(Miha Wretzl) desna roka Brandstetter-Seidl nova, „paverski kmet“, kakor se sam imenuje, stavitelj ponemčevalne šole v Radvanju in baje plačitelj 16.000 fl. pri Brandstetterjevem „krahu“ se ponuja za poslanca Slovincem in nemčurjem kmetske volilne skupine Maribor-Bistrica-sv. Lenart. Če bo izvoljen, potem smemo po evangeliju: Abraham je rodil Izaka, Izak je rodil Jakoba itd. reči: Feyrer je rodil Seidla, Seidl je rodil Brandstetterja in Brandstetter je rodil: Wretzla.

(Grozne srenjske naklade) je dovolil okrajni zastop Mariborski. Cmolnik dobi 30 %, Radvanje 30, Jarenina 30, Morje 40, Studenci 40, Bistrica 40, Loka 40, Komen 42, Krecenbah 42, Rotenberg 42 in Bergenthal 80 %.

(† Janez Trobec) župnik v pokoju je umrl.

(Užitnina ali Verzehrungssteuer) se bo po novi meri računila po 2 fl. 97 kr. od hektolitra vina in le tu pa tam 2 fl. 23 kr.

(G. Mat. Zagaj) pride za voditelja gruntnih knjig v Konjice.

(Dragi okrajni zastopi). Mariborski okrajni zastop zahteva letos 760 fl. za plačilo uradnikov, 550 fl. za cestnega inženirja, 417 fl. 40 kr. za stanovanje, 180 fl. za kancelije, 7200 fl. za šolski fond v Mariboru, 9144 fl. 70 kr. za šolski fond okraja, 600 fl. za štipendije učiteljskim pripravnikom, 600 fl. za učence na vinorejski šoli, 258 fl. za zbirko prirodnin, 200 fl. za druge (katere?) šolske potrebe, (vsi šolski stroški znašajo 18.003 gold.), potem 23.625 fl. za okrajne steze, 300 fl. za uboge, 200 fl. za mariborske gasilce, 1500 fl. za poplačanje dolga marib. hranilnici, 240 fl. za obresti in 3000 fl. za razne potrebe! Tako??

Priloga „Slov. Gosp.“ k št. 4.

(V Orešju) je Sava izvrgla mrtvega i ranjenega Matija Tobnica, peka v Trbovljah. Govori se o hudodelstvu.

(Jož. Dreo) v Mozirju se je z Jož. Knezom sprl in tega z bukovim polenom 3krat hudo po glavi udaril. Knez je umerl, Dreo pa je zaprt pri sodnji.

(Tatovi) so mlinarju Mart. Globleku pri Konjicah po noči iz hleva ukradli 2 svinji, obe kmalu zaklali, izdrobili in potem odnesli.

(Kneginja Julija) udova ubitega srbskega kneza Mihaela se je dala poročiti s knezom Karolom Arenbenškim blizu Šoprona.

(Ogenj) je gospodarsko poslopje And. Supanca v Pristovi pokončal; škoda se ceni na 1500 fl.; zavarovalščina znaša 500 fl.

(Veliko veselico s tombolo) namenijo napraviti vrli Središki narodnjaki v pomoč ubeglim Hercegovincem.

(Dražbe). 21. Mat. Guzaj v Valetini 710 fl., Jan. Volmajer v Sp. Kapli 4000 fl., Fr. Rošker v Ščvnartu 13.118 fl., (2.) Cenc Homer pri sv. Lovrenca v puščavi (2.), Jožefina Pribošič v Vidmu 6050 fl., (2.). — 22. Johana Rajšp v Vel. nedelji 750 fl., Jožef Kögl v Vinskem vrhu 1500 fl. — 24. Peter Kogler v G. Selnici 1305 fl. (3.), Miha Rifel v Studencih (3.), Gottfried Črčnik v Frauheimu (3.), Štef. Ašinger 561 fl. (3.). — 26. Jož. Braunek v Studenicah (2.), Florijan Groblšek 707 fl. — 27. Jož. Ivančič v Drahornu. — 28. Ant. Jecl v Strajni 570 fl. in Jož. Jesih v Gornjivesi 3195 fl., Ant. Jauk v Ščvnartu (3.) in Jož. Jereb v Resniku (3.).

Najnovejši kurzi na Dunaju.

	fl.	kr.
Zedinjeni drž. dolg (100 gl.) 4 gld. 20 kr. %	69	—
Upne (kreditne) srečke po 100 gl. prvotne vrednosti, brez obresti, pa s 4kratnim srečkanjem	161	—
Ažijo srebra	105	75
zlata	5	42

Loterijske številke:

V Trstu 15. januarja 1876: 17 37 62 25 19

V Lincu „ „ 89 63 87 40 54

Pribojne srečkanje: 29. januarja 1876.

Tržna cena

preteklega tedna po Hektolitrih.

(1 Hl. = 1⁶³/₁₀₀ vag.)

Mesta	Pšenice		Rži		Ječmena		Ovsa		Turšice		Prosa		Ajde	
	fl	kr	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
Maribor . . .	8	30	7	20	5	53	3	41	4	80	5	4	4	—
Ptuj . . .	8	—	6	60	5	40	3	30	4	60	—	—	4	20
Marnberg . .	9	76	7	32	5	69	4	45	5	69	—	—	—	—
Gradec . . .	8	66	6	18	—	—	3	71	4	26	—	—	6	50
Celovec . . .	8	57	6	17	4	62	3	11	3	89	—	—	—	—
Ljubljana . .	8	26	5	35	4	5	3	24	4	86	—	—	—	—
Varaždin . .	6	53	5	40	—	—	3	34	4	27	—	—	—	—
Zagreb . . .	9	85	8	15	9	25	4	3	5	25	—	—	—	—
Dunaj . . .	9	—	5	37	7	45	7	83	4	55	—	—	—	—
Buda-Pešt . .	9	—	5	37	7	45	7	83	4	55	—	—	—	—

V Mariboru Hl. (hektoliter) krompirja 2 fl. 80 kr., Hl. ogeja trdega 1 fl., mehkega 66 kr., 1 □m. (meter) 48 cm. dolgih, trdih drv 1 fl. 95 kr., mehkih —, —, kg. (kilogram) govedine 45 kr., kg. teletine 49 kr., kg. svinjetine 49 kr., kg. masla 1 fl., kg. putra 1 fl., kg. slanine trišne 60 kr., jajce velja 3¹/₂ kr.

5—6

Dr. J. N. Orozel

advokat

dozdaj v Šmarji pri Jelšah odpré 3. prosenca 1876. odvetniško pisarno v

Mariboru

hiš. štev. 22 Graškega predmestja in sprejme nadomestovalnega koncipijenta in izurjenega prepisalca.

Zgornjo-štajerska sol v grudah (Stocksalz), tirolska in morska sol za kuho, kamena sol za živino se dobiva po **prav nizki ceni**

Pri

Marija Rupnik,

rojena **Straschill,**

(poprej **Franc Straschill**)

(**Kreuzberger**)

Mariboru.

1—4

F. AUCHMANN^{OVA}

c. k. privilegirana fabrika za figovo in surogatno kavo,

fabrika za šampanjevec in vinska kupčija

v Mariboru.

Svarilo slovenskim gospodinjam!

Ni dvomiti, da je marsikatera slovenskih gospodinj že slišala o tako zvanem Frank-kavi (kofetu), ki se nam za drage denarje iz tujega vvaža. Morebiti si ga marsikatera že kupuje. Gotovo pa jej ni znana prava vrednost one kave. Meni in pa nekaterim zdravnikom je se posrečilo pri omenjeni kavi zaslediti nedostojno sleparstvo. Frank-kava draga ni, kakor neka zmes z britkim koreninjem encijanovim in tedaj ravno zavolj prevelikega dodatka encijanovih korenin toliko dražilno deluje na človeški trebuh in drobovino in je tedaj ne samo brezkoristna za zdravje, marveč škodljiva. Na dalje nima Frank-kava nobenih redivnih moči v sebi in tedaj zasluži, da jo popolnem zavrzemo.

Namesto ove škodljive in slabe kave priporočujem svoje surogatne kave, zlasti pa figove kave. Te so narejene iz fig in so jako primerne kot dodatek k pravej kavi, da se pri denarjih varčuje. Moje razne sorte figove kave so pridelane iz najboljših fig, kakoršne so Sultanfige, in na svitek nabrane fige; figova kava nima nič encijana v sebi, nič grenkega, diši izvrstno lepo in fino, se sladko kuša, pospešuje prebavljanje in daje sploh človeku zdravo in močno hrano.

Figova kava je že sama ob sebi sladka; zato se pri njej potroši menje cukra in prihrani znatno na denarjih. Vrh tega upljiva figova kava lahko razkrojilno, bladilno, in tanjša ali redči sok človeškega telesa, kar delovanje srca in drugih krvnih, potem prebavalnih itd. organov vedno pri pravem redu in pravilnosti ohranjuje. Na mrzlici bolni, potem na živeih bolehnih ali nervoznih ljudje njo slobodno pijejo, kar pri drugih kavah ni pripuščeno, zlasti ne pri grenkobnih surogatnih kavah, ki se iz tujega k nam vvažajo. Navadnej kavi, mešanjej z mlekom, dodana figova kava onej množi redivno moč in tekne zlasti otrokom, ki so v rasti zaostali.

Nasvetujem gospodinjam rabiti figovo kavo tudi namesto drugih navadnih zajutrkovalnih jedil na primer: cmokov, žganjcev itd. Z mojo figovo kavo bodo veliko ceneje izhajale, ljudje pa jim bodo mnogo živahniši odhajali na delo in kar je še posebne vrednosti: žeja jih ne bode nadlegovala. Žganjce, rozolije in drugih pijač jim ne bode treba kupovati, kar je gledé pametnega obnašanja pri delavcih jako imenitno.

Spodej pridjani cenik ponuja mnogo vrst moje surogatne kave, posebno pa priporočujem pri jako nizko nastavljeni ceni svoje razne sorte figove kave vsem p. n. povžitnikom in trgovcem.

Opozorujem zajedno častito občinstvo na moja prava, narurna vina in izvrstne šampanjevece.

Cenik.

Cena je nastavljena v aust. velj.; iz Maribora; za 100 funtov po številu paketov vsake vrste, brez odgovornosti za spremembo cene ali škodo prejemnikov.

Termin, rok 3 mesece ali 3% sconto „plačljiv v Mariboru“. Zneski niz 30 gld. se jemljejo s poštnim povzetjem.

Razne sorte.

	Zavitki v Kilo	fl.	kr.
Arabska kava, najfiniša v dvojnem zavitku, v rumenem in belem papirju s črnim tiskom	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$	12	—
dto. v nagrbnčenem papirju s črnim tiskom	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$	12	—
Cikorijska kava, zelo fina, v zelenem papirju z žoltimi obrazci v okroglih zavitkih	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{16}$	11	—

	Zavitek v Kilo	fl.	kr.
Cikorijska kava, v ploščatih zavitkih	$\frac{1}{12}$	11	—
— dto. po načinu Nadler & Kolb, jako fina, v sivem papirju, v okroglih zavitkih, sladka	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$	13	—
— dto. grenka	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$	15	—
— dto. najfinaša francoska, v žoltem papirju, s črnim tiskom, v okroglih zavitkih	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$	12	—
Cikorijska moka, suha, v zabojih	—	11	—
— dto. mastna	—	11	—
Cikorijska kava uso Lahr, v pisanem papirju	$\frac{1}{10}$	12	—
Debelo mleta kava, jako fina, v vijoličastem svetlem papirju z rumenimi obrazci, v ploščatih ovitkih	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$	15	—
Zrnčasta kava, izvrstno fina, v rudečem svetlem papirju, okroglih zavitkih, z zelenim napisom in štajerskim grbom	$\frac{1}{5}$ $\frac{1}{6}$	12	—
Kava za gospe, v pisanem papirju z rudečimi obrazci, v trivoglatih zavitkih	$\frac{1}{16}$	13½	15
Tri krona kava, izvrstno lepa, v modrih zavitkih z zlatim tiskom	$\frac{1}{4}$	20	—
Želodna kava, v modrem papirju z rudečimi obrazci	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{16}$	10	50
Ječmenska kava, zrnasta, v pisanem papirju z belimi obrazci	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{12}$	17	—
— dto. zmleta, v pisanem papirju z belimi obrazci	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{12}$	14	—
Mokajska kava, izvrstno fina uso Schönwald, v temno-vijoličnatem papirju z belimi obrazci, v ploščatih, podolgastih zavitkih	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{16}$	12	—
Mandeljnova kava, jako fina Magdeburška, v rumenem papirju, z rudečimi obrazci	$\frac{1}{10}$ $\frac{1}{12}$	10	50
— dto. v zelenem papirju z modrimi obrazci	$\frac{1}{10}$	10	50
Sicilijanska kava uso Schönwald, v temno-vijolič. papirju z rumenimi obrazci	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{1}{16}$	12	—
Švicarska kava, izvrstno fina, z vanilijo pomešana, v modrem papirju z rudečimi obrazci, z mojo firmo in rodbinskim grbom	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{16}$	12	—
— dto. uso Gemperle, z vanilijo, v modr. papirju z rudeč. obrazci	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{16}$	12	—
— dto. z rudečimi obrazci in pečatom	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{16}$	—	—
— dto. v modrem papirju z belimi obrazci № 2	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{16}$	11	50
Švicarska moka, jako fina v zabojih	—	12	—
Sladko-korenska kava, izvrstno fina, v žolтиh ali modrih zavitkih z belimi obrazci po načinu Tschinkel-ovih sinov	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{12}$	10	50
Tirolska kava, zelo fina, v pisanem papirju	$\frac{1}{10}$	12	—
Dunajska varčna kava, v rumenem papirju s črnim tiskom	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$	13	50
Varčna kava, zelo fina, v modr. papirju z rudeč. oroslonom, v okroglih zavitk.	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$	13	—
— dtn. po načinu Voelkerja, jako fina, v rud. svetlem pap., v okroglih zavitkih	$\frac{1}{10}$	13	50

Figova kava v pakelnih.

Figova kava, zelo fina Insprukska, v črnem papirju	1/10	17	—
dto. zelo fina Insprukska, v blede-rujavem papirju	1/10	22	—
dto. zelo fina, v pisanem papirju z belimi obrazci № 1	1/8 1/10 1/12	16	—
dto. " " " " " № 2	1/8 1/10 1/12	14	—
dto. " " " " " № 3	1/8 1/10 1/12	13	—
dto. " " " " " dalmatinska v rudečem papirju	1/12	14	—
dto. uso Triest, v sivem papirju z belimi obrazci	1/8	14	—
dto. zelo fina uso Innsbruck	1/8 1/4 1/2	25	—
Figova kava, posebno fina, z modrim ovitkom in rudečim tiskom	1/2 1/4 1/8	24—32	—
dto. posebno fina, v modrem papirju z rumenim napisom	1/8 1/4 1/2	21—33	—
Najčistejša figova kava, v finem belem papirju z zlatim tiskom	1/4 1/8	32	—
dto. posebno fina, jako lepa, v rujavem papirju z rudečim ovitkom, z zlatim tiskom	1/4 1/8	32	—
Za pravičnost teh dveh sort sem porok s 100 gld.			
Sultan-figova kava, imenitno fina, v ličnem zavitku	1/8 1/4	19—33	—
Izleček figove kave, imenitno fin, v roza-papirju, z vožincem obvezan zavitek	1/2 1/4 1/8	27	—
Indijska figova kava, v ličnem zavitku	1/4 1/8	25—31	—
Prava turška kava s c. k. privilegijo in varovalno marko, izvrstno fina, v prelepem zavitku	1/4 1/8	24—28	—

Figova kava, mehko obvita.

	Zavišek v Kilo	fl.	kr.
Figova kava, posebno fina, Sultan, v zabojih ali sodih	—	19—33	—
dto. posebno fina, indijska, v zabojih	—	25—33	—
dto. jako fina, mastna ali suha, № 1	—	17	—
№ 2	—	16	—
№ 3	—	15	—
Slovanska kava v ploščatih zavitkih, belo modro in rudeče	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$	12	50
Kava iz planinskih korenin v ličnih zavitkih	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$	16	—
Dvostročna kava, posebno fina, v ličnem zavitku z zlatom in jasno-modrim tiskom № 1	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{2}$	16	—
dto. № 2	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{2}$	15	50
dto. brez zlata № 3	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{4}$	14	—
Zdravilna kava v ličnem zavitku z zlatom	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$	16	50
dto. brez zlata	$\frac{1}{8}$	14	50
Kava iz sladnega izlečka (Malz-Extract) zelo fina, ličen zavišek	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$	21	—

 Naročnike uljudno poprosim, da blagovoliijo sorte, koje želijo, zlasti pri figovi kavi, ali hočejo mastne ali suhe, natančno naznaniti, da jim zamorem tudi najnatančnije ustrezati.

Cenik raznih vin.

Cene so v austr. velj. na nevaršino prejemnika. Odlog 3 mesece ali 3% sonto, plačljiv v Mariboru.

Vino po vedrah se prodaja brez posode.

S premijami bilo je vino odlikovano v **Mariboru, Gradeu, Trstu, Lincu, Hartbergu** itd. itd.

Namizna vina.

56 litrov ali vedro:

Vina v butelijah.

Vel. flaša: Mala flaša:

Mariborsko II.	10 gld.	Ritoznojsko (Rittersberger)	60 kr.	35 kr.
Mariborsko I.	12 "	Radiseljsko (Radiseller)	60 "	35 "
Osečko 1872 (Wachsenberger)	12 "	Kovačljonsko (Schmidsberger)	70 "	40 "
Ptujsko (Stadtberger)	14 "	Slavičko (Nachtigaller)	70 "	40 "
Frauheimsko 1868	17 "	Jeruzalemsko (Jerusalemmer)	70 "	40 "
Pekersko (Pickerer)	20 "	Ljutomersko (Luttenberger)	80 "	45 "
Črešenjsko 1868 (Kerschbacher)	22 "	Janežko (Johannesberger)	90 "	50 "
Ljutomersko 1868 (Luttenberger)	28 "			

Cena sodov: 1 sod z 1 vedrom ali pa 56 litre 3 fl. 40 kr., z 2 vedroma ali pa 112 litre 4 fl. 10 kr., z 2 $\frac{1}{2}$ vedra ali pa 140 litre 4 fl. 40 kr., s 5 vedri ali pa 280 litre 8 fl.

Cena zabojem za butelije in šampanjevec: 1 nov zaboj za 50 velikih ali 100 malih butelj 1 fl. 50 kr.

Manjši zaboji se zaračunijo s 4 kr. za veliko, in z 2 kr. za malo butelijo.

Le snažni in franko doposlani sodi se v 1 $\frac{1}{2}$ mesecu jemljejo nazaj!

Cenik šampanjevcev.

Cena v austr. velj. Odlog 3 mesece ali 3% sonto, plačljiv v Mariboru.

Premirani bili so moji šampanjevci na **Dunaju, v Gradeu, Trstu, Lincu, Ptuj, Hartbergu** itd.

	Vel. flaša: Mala flaša:		Vel. flaša: Mala flaša:
Carte blanche	1 fl. 30 kr. 75 kr.	Najfinši Burgundec, rudeč	1 fl. 60 kr. — fl. 90 kr.
Champ. rosé	1 " 30 " 75 "	" Moselle Mousseux	1 " 60 " — " 90 "
à la Louis Rödeler, blanche	1 " 50 " 85 "	" Zlati biser	1 " 60 " — " 90 "
à la Veuve Cliquot	1 " 60 " 90 "	" Rizlec	2 " — " 1 " 10 "
à la Moët Chandon	1 " 60 " 90 "	" Muškat	2 " — " 1 " 10 "

 Šampanjevec se mora v hladni kleti hraniti in sicer ležé. Najbolje stori, kdor zaboj, kakor ga je prejel, postavi na hladen prostor in ga ondi pusti, dokler ga ne rabi. Razpošiljatev se vrši od polovice oktobra do sred decembra in od konca februarja do začetka junija. Prosim tedaj za blagovoljno pravočasno naročevanje.

F. Auchmann - ova

e. k. priv. fabrika za figovo in surogatno kavo, fabrika za šampanjevec in vinska kupčija v Mariboru.